

Minna Siltaupää
haastattelu 10.7.1942
käsik.

Mies Sölkängin haastattelusta 10/7 1942.

Äänioikeuskamppielussa M. S. oli aktivistinaisten mukana. Porvarit, m.m. Pekka Hultin, olivat kyllä yleisen äänioikeuden kannattajia ja vaativat (siis naisillekin äänioikeutta, mutta kun tuli kysymys äänioikeuden perusteista, luokasta y.m., eivät he tahtoneet yllätyä työläisnaisten ylitäällisen ja välittömän äänioikeuden vaatimukseen, joka työläisnaisille oli tärkeintä, jotta he pääsivät vaikuttamaan suoraan kohtaloihin.

V. 1904 (?) pidettiin Yhdistyksen talolla Hjärta Ruusun naisten äänioikeuskokous. Työläisnaiset olivat varustautuneet apunaan vaatimuskansa laji ja täyttivät apotia suuren osan kokoukseen istumapaikoista. Väkeä kertyi kuitenkin suurin määrä ja joukko jäi niin paljon kokouksen ulkopuolelle, että vaadittiin kokouksen pitoa ulkona. Se pidettiin kuitenkin sisällä. Työläisnaisia oli enemmistö, ja kun M. S. ja Ida St-P. julkusivat yleisen, ylitäällisen, välittömän, sukkunolasta ja varallisuudesta riippumattoman äänioikeuden, eivät he saaneet valtavia suosionosoituksia. Päätöslausemassa hyväksyttiin kuitenkin yksimielisyyden merkeissä vain yleisen äänioikeuden vaatimus. Yhdistyksen edustajat lähtivät miesten perusteluvoimalla. Kokousta ja äänioikeuskysymystä valvovassa komiteassa olivat työläisnaisia edustavana Mies Sölkängin, Ida St-P. ja Maria Laine (Paas).

Porvarill. naisten äänioikeuspyrkimyksiä edisti mainittu "Unioni".

Minna Sillanpään haastattelusta 10/7 1942

2) 1904 (?) Kiellon Tampereen poliisimestari työläisnaisia pitämästä
naisiin Kungissa pidettäväksi aiottua yleistä työläisnaisen
kokousta. Siitä oli ilmoitettu. (Siinä aikoon kiellettiin sellainen
Kaikki kokoukset - 1900 oli työläisnaisen kokous pidetty Helsingissä
ja 1902 Turussa - Tämä oli seuraava.) Kokous pidettiin kuitenkin
kaikenta huolimatta Helsingissä salaa eri paikoissa, esim.
Palvelijatar yhdistyksen huoneistossa Antink. (Kallionk.) 26, koska
se oli helppo sinne jäsentä huomautella, sillä kun kävi paljon
ihmisiä. Kun kuitenkin kokouksen pito saatiin milloin tahansa
tulle ilmi siirryttiin aina ^{uuteen} paikkaan. Pöytäkirjuriina toimi
Maria Laine (Osaaja). Pöytäkirja kuitenkin oli myöhemmin etois-
töjen toia katkottava eri paikkoihin, ja se kävi lopulta kokouksen
tuntemattomalla tavalla.

Jatkokokousta pidettiin m. m. Fina Pieltäisen luona, Myrskylä -
juntk. 15. jotka läsnäolevat istuivat oissa ikkunalalla pitämässä
vilavalla kataliikkamallalla, jotta ei tulisi yllätyksiä, ja toiset pitivät
samaa aikaan palokuntaa poroavalla tavalla. Finljändsk
Gazetan päätoimittajan huoneiston jonaan Hietalaksen puolella
(Hietal. ja Legnol. välillä) pidettiin yksi kokouksesta. Toimittaja
kului muutama toimeen ja tuli ilalla takaisin. Palvelijatar
(Kattajatar) oli ilmoittanut väkivaltaan, että hänellä oli nimen -
päivät ja hän tahtoi ottaa vastaan vaimia. Hän sai myöntä -
vään vastauksen ja vielä rahaa kahvitarjoilua varten. Sitten
tuli vieraiksi paljon neitoja. Kukaan ei voinut epäillä Finlj.
Gazetan toimittajan aamua. Joka läsnäolevista kävi aina
ulkosalla katsomassa, tulisiko ketään, ja sisällä jyrkettiin
Finlj. Gazetta vastaan.

Jotta maarendulla ammat, m. m. Joka alle Teljoja Minna Sillan -
pää, arvivat mada myyn tulla Helsingin Kokoukseen, oli heille
hankittu liput kyllöistölle lounaskunnille.

Samaa aikaan kiellettiin myös muurareilla edustajakokouksen
pito. He olivat kieltäjä livatka pitäneet kokousta, mutta naiset
pitivät.

Päättäjäisjuhlat pidettiin Eeva Juuriopon ruokalassa (Kahvi -
lissa ?) kirkkoilla (3 k.) ja pidettiin jyrkissä puheita. Kiellon
oli mukana ja he olivat innossa, kun naiset olivat mukalla -
neet pitää kokouksen. Otto Piippo kirjoitti siihen tilaisuuteen
hyvän runon, joka, moninkertain pöytäkirja, ~~ovat~~ hävinnyt.
H. 1907

1) "Naiset ja sosialidemokratia Suomessa" 25. vuotislaulu. Julkainut Suomen
sos. dem. työläisliitto. Hki 1925. Työvä. kirjasto.

Minna Sillanpää: Työläisnaisen toiminta äänioikeusvastuun aikana.

5.33. [Työläisnaisen ?] Turun Kokouksen jälkeen (1902) alkoi venä -
läinen virkavaltta auditeer työväen järjestötoimintaa jopa nimen
määrin, että se alkoi tehdä julkisen toiminnan mitättömäksi.
Yhdistysten johtokuntien kokouksissa tunnettiin poliisija ja erik
kivota, jitten toiminnan täytyi tapahtua vaittajan salassa. Mutta se
ei estänyt työläisnaisen työskentelyä äänioikeuden kysymisellä. Sos. dem.
Väestötoimikunta, joka silloin oli Viipurissa kehotti julkistamaan nimen
toiminnan asiassa. Työväen sanomalehdissä, etenkin "Työmies" lehdenä kirjoi -
tettiin asiasta artikkeleja. Perustettiin lukuseuran ja piiruseura toimi -
kuntia, jotka kokouksivat eri paanten luokse kokouksiin. Nämä lukuseurat
saivat eräänä päivänä suuren kansanmäärän. Viipurissa kunni mielin noin 3000
naisia. Nämä kysymykset oli melkoisikin kaikilla työväen toimimassa
alueella sen kautta, että s. d. puoluekokous oli päättänyt kaikkella voimalla
välttää sen toteuttamiseen kuuluvan ohjelman mukaisesti.